

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 3 korona
 Hónapról-hónapra . . . . . 12 „
 Vidékre: Negyedévre . . . . . 5 „
 Hónapról-hónapra . . . . . 20 „

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Császár József.

== Egyezmény ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27.

Szomorú idők.

— jul. 16.

Szomorú idők járnak, rossz napokat élünk. A politikai látóhatár még mindig be van borulva és teljes a bizonytalanság, hogy mikor és mikép fog kiderülni. Exlexben az ország. A képviselőházban folyik az obstrukció, az egész állami gépezet működése meg van akadva. Nincs ujong, nincsen kiegyezés, nincsenek kereskedelmi szerződések. Az ország ipara és kereskedelme pang, a gazdasági válság mindjobban növekedik. Hova fog mindez vezetni?

Minő megpróbáltatások várnak még erre a sokat szenvedett, szegény magyar nemzetre? A társadalom és az egész közélet békéje és nyugalma fel van dülva. A nemzet testét nemcsak az osztrák sógor, hanem saját állampolgáraink,

a nemzetiségek is egyre marcan-golják. A horvátok pláne megölné-nek bennünket egy kanál vízben. Mi lesz? Általános az óhaj a mos-tani kétségbeejtő helyzetből való mielőbbi kibontakozás után. Az egész ország figyelme most a füg-getlenségi párt azon részére irányul, amely a kormány ellen megindított obstrukciót semmi esetre sem haj-landó előbb megszüntetni, míg nem kapnak arra nézve határozott ígé-retet, hogy a jogosult nemzeti ki-vánságok — habár fokozatosan is — teljesedésbe fognak menni. A régi nyugodt nyaralásnak vége.

A kedélyek általános izgalom-ban vannak és türelmetlenül várják a fejleményeket. Pártkülömbőség nél-kül mindinkább erősebbé válik az a nézet, hogy a jogosult nemzeti ki-vánságok teljesítése nélkül a kívánt, tartós parlamenti béke nem követ-kezhetik be. Államférfiainknak tehát

minden erővel oda kell törekedniök hogy a hadügyi vezetőség me-revsége engedjen és kölcsönös en-gedékenységgel megtalálható legyen a kivezető út, hacsak alapjaiban nem akarjuk veszélyeztetni alkot-mányunk biztosítékait.

Most már odáig élesedtek az ellentétek, hogy többé nem lehet szó egyébről; okvetetlen, *minden áron helyre kell állítani a békét.* Ez a nemzet léteérdeke.

Itt nincs már többség és nincs kisebbség, az egész nemzet *nyo-mul előtérbe.*

És nincs parlamentárizmus többé — hanem alkotmányunk forog koc-kán.

El kell söpörni minden aka-dályt, legyen az személy vagy cso-port vagy egész párt, mely utjába áll az egészséges kibontakozás-nak.

A nemzet követeli államférfiaink-

Pásztoróra.

Írta: Halász Zsigmond.

Ebédután a hölgyek a fürdőszállóda hűs szobáiba menekültek egy kis sziesz-tára, mi férfiak pedig — a rendes kom-pánia — künn a verandán szüresültük a kalandokkal fűszerezett illatos mok-kát.

Ismét Feller beszélt, az ellegáns vi-láglátott Feller, ki miként már emlitet-tem gyűlölte a szebbik nemet s így ter-mészetesen ezuttal is a nőről csevegett. Szívesen hallgattuk. Érdekes dolgokról beszélt mindig s plasztikus előadásában szinte megelevenedtek előttünk az egyes képek. Szinte éreztük a leanderek illa-tát, gyönyörködtünk a szerelmes fészkek hősnőiben s vele éltük végig kalandjait Arról beszélt, hogy nincs olyan férfi, kinek életében legalább egy nő szerepet ne játszanék s a legsavanyubb kedélyü ember életében is vannak szerelmes pil-lanatok, amelyek mélyebb nyomot hagy-

nak lelkében, amelyek édes, vagy bus emlékei késő venségeig kísérik.

— Az ember azt hinné, hogy ma-gadról beszélsz, jegyezte meg Pataky gu-nyosan.

— Eltaláltad. Én sem vagyok ki-vétel. Én is voltam szerelemes, legalább egyszer s az én emlékeim, melyek sze-relmemhez fűződnek a legszomorubbak közül valók, mert hirtelen, mintegy de-lejes ütésre gyul ki bennem a szikra, mert nagyon szerettem, anélkül, hogy e szerelem igazi édességét csak egy pilla-natra is élvezhettem volna. Nem maradt csak egy félóra szomorú emléke belőle.

Halljuk! Halljuk! hangzott az asz-tal körül.

— Nem lesz nagy gyönyörűségtek belőle, szólt maga elé merengve Feller. Kis szünet után pedig folytatta:

— Akkoriban Dél-Amerikát baran-goltam végig. Lovon mindössze egy ki-sérővel vágtam át az Amazont kísérő ős rengetegen tovább Buenos-Ayresig, ahol egy barátommal volt találkozóm. Tikkasztó

volt a hőség s estefelé, egy kisebb állo-máson kénytelen voltam kiszállani, hogy valami itallal frissítem föl elernyed-t idegeim. Ép át akartam menni a pályates-ten a vasuti vendéglő felé, mikor mögöt-tem, lágy dallamos hangon spanyolul megszólalt valaki:

— Uram, kérem.

Megfordultam. Gyönyörű, fiatal le-ányare mosolygott rám az egyik kupé ablakából. Arcom nyilván elárulta gyö-nyörködésemet, mert a hölgy mélyen el-pirult s kissé habozva, halkán szólalt meg ismét.

— Nem érzem jól magam uram. Megöl ez a forróság s annyi erőm sincs, hogy lemenjek. Ha nem terhelem vele, arra kérném, hozzon valami frissítőt.

Kevés időnk volt. Nem is feleltem. Berohantam a vendéglőbe s egy perc múlva egy üveg pezsgővel s gyömolccsel tértem vissza a szép ismeretlen kupé-jához. A leány ott ült a kupé pamlagán, az ablak mellett s mosolyogva köszönte meg mikor a telt pezsgős poharat feléje

**Ha Ön gyomorhajban és ebből eredő bágyadságban, Ha Ön székrekedésben, aranyeres bántalmakban, kös-
 fejfájásban vagy egyéb következményeiben; vényben szenved, úgy kísérelje meg**

Loser János 'Horgony' keserűvizét

Az eredmény felülmulja majd várakozásait és Ön mint számtalan más, a HORGONY keserűviznek
 o o o o o köszöni majd egészségének helyreállítását. o o o o

Kapható minden gyógyszerárban és fűszerüzletben.

tól ez áldozat, esetleg az önfeláldozást.

A helyzet e szomorú időkben oly válságos, hogy a veszedelem csak valódi fenkőlt gondolkozásu hazafisággal kerülhető ki.

A belső, politikai bajokhoz ujabban még külső, elemi csapások is járultak.

Az utóbbi napok tartós esőzései nemcsak a vetések állására voltak káros befolyással, hanem megdagasztván a folyókat, több helyütt árvizet is okoztak. Az ideai közepesnek ígérkező termésünknek még csak ez hiányzott! Hiába a csapások együttesen szoktak jönni. Reméljük azonban, hogy sikerül gazdáinknak kiheverni ezt a legujabb bajt is és hogy az árvizek lefolyása normális lesz. Adja Isten, hogy így legyen!

— jul. 15.

— **A harcias párt.** A függetlenségi párt úgy látszik megint összeforr az ujabban ellenállás tüzeiben. A párt tagjai közül eddig a következők csatlakoztak azokhoz a kik a parlamenti küzdelmet a végsőig folytatni akarják:

Babó Mihály, Bakó József, Bakonyi Samu, Bedőházi János, Olay Lajos, Gáll Sándor, Barabás Béla, Hegedüs Károly, Polónyi Géza, Rátkay László, Chernel Gyula, Kecskeméthy Ferenc, Koller Tivadar, Reich Aladár, Vertán Endre, Kubik Béla, Sturman Gy., Leszkay Gyula, Benes László, Pap Zoltán, Benedek János, Lengyel Zoltán, Horváth Gyula,

nyújtottam. Mialatt a gyöngyöző italt szüresölgette időm volt közelebből megnézni. Most láttam csak, mily gyönyörű teremtes. Alig lehetett tizenhét esztendő s egész lényéből a fiatalság üde, hódító bája áradt felém. Könnyű, világos ruhája odatapadt gyönyörű teremteshez s a legklasszikusabb idomokat sejtette. A fő pedig a legszebb volt amit valaha álmomba, vagy festve láthattam. — Halvány, finom orcáit hullámos barna haj keretezte, hófehér homlok alatt pedig a csudás kék szempár ragyogott s amint apró ajkai a pezsgőt szüresölgették gyönyörű fehér fogsora villant elő.

Életemben először zavart meg egy nő látása ennyire. Szótlanul gyönyörködtem benne s zavaromban bemutatkozni is elfeledtem. Delejesáram tartotta fogva minden idegemet s abban a pillanatban elhittem, hogy a szerelem olyan mint a villám lobbanása hirtelen foghatja meg az ember szívét. A leány megérezte a hatást, melynek szépsége rám tett s talán hogy zavarát palástolja, vagy mert tényleg szenvedett, azzal a mentséggel, hogy nagyon bágyadt félig a pamlag párnájára dőlt s behunyta szemeit.

Alkonyodott, a fák s a lombok mint megannyi halvány árnyék suhantak el az ablak előtt, a hűs szellő mely rajta beáradt szép ismeretlenem barna fürtjeivel játszadozott. Nem is akartam zavarni és a kupé tulsó sarkába húzó-

Pozsgay Miklós, Mezőssy Béla, Uray Imre, Nessi Pál, Mukits Simon, Ráth Endre, Gabányi Miklós, Marjay Péter, Kállay Lipót, Eötvös Károly, Fáy István, Hentaller Lajos, Luby Béla, Luby Géza, Madarász József, Sebess Dénes, Thaly Ferenc, Visontai Soma.

A Kossuth-párt harcias tábora tehát eddig 41 tagból áll. Ezekhez csatlakozik az Ugron Gábor, Beöthy Akos, Vázsonyi Vilmos, összesen 17 képviselő. Együtt tehát 58-an vannak.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól

Budapest, július 15.

Régóta volt olyan izgalmas, viharos és annyira szenvedélytől izzó ülése a háznak, mint a mai. Barabás Béla vezetése alatt felvonult az egész harci párt és a szélbal tömött sorokban tüntetett tényleg a leszerelés ellen. A tegnapi elhatározott taktika szerint jártak el és öt szónokukat küldték előcsapatnak a harc hevesebb folytatására. A ház a beszédek alatt mindenkép érdekes képet mutatott. A harci párt feltűzelve csoportosult Barabás mellett és a békepárt kicsiny csapatát szigetként övezte körül. E csapatban némán ült Kossuth, Justh, Komjáthy, Barta Ödön és Barta Ferenc, a többiek tapsoltak, éljeneztek és lármáztak, tüzelve egymást és egymás ellen. A jobboldal eleinte csendben hallgatta a

kifakadásokat, később azonban maga is lázba jött, különösen pedig hevesen mutatott rá közbekiáltásaiban arra a hazafiságra, a mely az abszolutizmust kívánja.

Háromnegyed egyig beszéltek a kérdezők és azután szünet következett, a mely alatt a komoly politikusok a jelen helyzet felett aggodalmuknak nyílt kifejezést adtak és erősen utaltak arra a veszedelemre, a melyet a további obstrukció előidézhet.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Khuen-Héderváry gróf, Plósz Sándor, Darányi Ignác, Tomasiés Miklós.

Elnök bejelenti Fluger Károly halálát. A ház részvétét jegyzőkönyvileg örökítik meg. Bejelenti, hogy Kállay Béni temetése holnap délután lesz az akadémiában.

A szilágysomlyói kerület.

Ugron Gábor a napirend előtt reflektálni akar Veress József minapi beszédére, melyben a szilágysomlyói kerületről kicsinylőleg nyilatkozott, a miért Bánffy után őt választotta meg. Megvédi e kerület becsületét, mert ez mindig ellenzéki volt és egy krajcár nélkül választotta őt meg.

A további obstrukció.

Barabás Béla ugyancsak a napirend előtt szólal fel. Ez a bizonytalanság, a melyben az ország van, tovább nem tarthat. (Helyeslés jobbról.) A közvéleményt meg kell nyugtatni arra nézve, mi a kormány álláspontja az immár hét hónap óta folyó küzdelem tárgya felől. Ezt a küzdelmet nem hagyják abba, a míg eredményeket nem érnek el. (Zajos helyeslés a szélbalon.) Tudni akarják, hogy egy 35 év óta fennálló alkotmányos többség csak ámitotta-e a nemzetet? (Zajos ellenmondás jobbról, taps balról.)

Jobbról: Rendrel Rendrel kiáltások.

Barabás elismeri, hogy súlyos helyzetben van az ország, de áldozatok nélkül eredményt elérni nem lehet. (Taps balról.) Nekünk győznünk kell! (Eljenzs a szélbalon.) Csak parlamentáris fegyverrel harcolunk, de azt biztosították a kisebbségnek a házszabályok. Meg kell ragadni az öreg király hátralevő napjait, alkotmányos esküjét. hogy biztosítsák a magyar hadsereg magyar nyelvét és zászlaját. (Zajos helyeslés a szélbalon) mert csak akkor lesz erős a nemzet, ha a hadserege is magyar lesz. (Tetszés balról.) Nem félnek az ijesztgetéstől, mert alkotmányosság nem érhet minket. Az egész ország várja a döntést és a felső köröknek ki kell nyitniok szemét. Széll Kálmán a jog, törvény és igazság alapján kormányzott és bár Héderváry a folytatását ígérte, a jog, törvény és igazságot még ajkára sem vette. De különösen arra kéri a miniszterelnököt, hogy habozás és tétovázás nélkül határozottan nyilatkozzék a nemzeti programról. — Szándékozik-e intézkedni a magyar nyelv és a magyar jelvények biztosítása iránt? Nyílt, egyenes, őszinte választ kér. Az ország nyugalma és a haza érdekében kéri az egyenes választ. (Tetszés a szélbalon.)

tam. — Onnan gyönyörködtem a szép leányban. — Arcának bájos körvonalai lassanként elmosódtak a félhomályban. Hirtelen úgy tűnt fel előttem, mint ha az a csudás kék szempár ragyogna felém a sötétből, az ajkai is megnyíltak s a hófehér fogsor szinte világított. Az a szép fej pedig, miként ha hivogatóan bólintott volna felém. A vér fejembe szökött; Éreztem, hogy soká nem tudnék ellentállni a csábításnak. A vonat zakatolása is elkábitott. Azt hittem hallucináló. De nem, tisztán láttam a csillogó csalogató bolingatóst. Tehát csakugyan ébren volt s hitt. De miért is volna lehetetlen. Nem vagyok valami szörnyeteg s abban a levegőben a nő vére is lázasabban lüktet. A józanság elhagyott s egy pillanattal később ott térdeltem a lány előtt. Megöleltem s csókot nyomtam ajkaira, aztán iszonyodva, hörgő kiáltással ugrottam föl.

Feller arca szinte elfordul a fájdalom visszaemlékezéstől, mikor halkan befejezte:

— Az az ajk jéghideg volt, azok a kék szemek üveges merevséggel bámultak rám. Halottat csókoltam meg.

Egy pillanattig hallgatott, aztán szomoruan tette hozzá:

— Látjátok fiuk azóta folyton kísértenek azok a holt vonások, azóta nem tudok nőre szerelemmel tekinteni.

Balkányi Antal

fényképezeti
műterme . . .
PIAC-U. 81.

o o o Specialista o o o
gyermek felvételekben.

Polónyi Géza: A nemzetek individualitásáról, önállóságáról értekeznek, majd rátér arra, hogy a mi önállóságunk még odáig sem terjed, hogy a nyelvünket használhassuk intézményeinkben.

Hock János: Nekünk magyar önállóság kell!

Holló Lajos: Nem akarjuk mi, hogy Ausztria magyar legyen! De mi magyarok akarunk lenni.

Lengyel Zoltán: Álljon fel egy is a tulajdonon, aki nem akar magyar hadsereget!

Kaas Ivor: Ha önök is akarták volna, megkaptuk volna!

Polónyi Géza: Tudni akarja, hogy vajjon klenódiások-e a magyar nyelv és zászló, amelyeket inkább megtagad a korona és inkább válságba sodorja-e a nemzetet? (Zajos helyeslés a szélbalon.)

A míg nemcsak kijelentéseket, de biztosítékokat nem kapnak e nemzeti engedelmények tárgyában, addig a harcot fel nem adják. Saját lelkiismeretük szerint saját felelősségük tudatában járnak el, hogy megvédelmezzék a magyar nyelvet és jelvényeket. (Taps balról.) Ezen kérdések elől bujkálni nem lehet. Számítanak a jobboldal hazafiasságára és lelkük sugallatára is, mert tudja, hogy együtt éreznek velük, mert tudja, hogy válságos időben mindig együtt érzett a magyar nemzet. Kérde a miniszterelnököt, akarja-e biztosítani a katonai büntető törvénykönyvben a magyar tárgyalási nyelv és a hadapródiáskolákban a magyar tanítási nyelvet? Ezek a követelmények benne vannak a törvényekben, vagy tiporják el tehát a törvényeket, vagy minket tiporjanak el. (Taps balról.) Inkább a vörös szocialista zászló alá állana gyermekeivel, semmint a fekete sárga zászló alá. Minden erejével harcol e vívmányokért és ha kell, meghal a hazáért. Határozott feleletet akar az 1899. XXX. t. cikk fenntartására nézve is.

Bakonyi Samu az ellen tiltakozik, hogy a véderő bizottságban a miniszterelnök kijelentéseit elhallgassák. A félhivatalos lapokban e kijelentések meg nem jelentek.

Babó: Szóts Pál az oka!

Szóts Pál: Nem áll. En megirtam!

Bartha Miklós: Ne monopolizálja a tudósítást!

Szóts Pál: Nem monopolizálom! Lengyel is írja.

Bakonyi a nemzeti vívmányokra határozott választ kér.

Szóts Pál személyes kérdésben kijelenti, hogy ő a bizottságok üléséről értesíti a lapokat és mindig tárgyilagosan tudósít.

Mezőssy Béla csak röviden ismétli a felvetett kérdéseket, a melyekre nézve Barabás, Polónyi és Bakonyi felvilágosításokat követeltek. Ő nem hiszi, hogy a király nem teljesítené a kívánságokat, mert tudja róla, hogy hűségesen betartja a törvényeket, a melyekre megesküdött. Ő nem akar diktálni, de nem akarja a becsapott és kijátszott ellenfél nevelésének szerepét játszani. (Zajos helyeslés és taps balról.) Garanciák nélkül megbocsáthatatlan bűn leszerelni. (Taps balról.)

Rátkay László szintén garanciákat követel. Őszinte választ kér a miniszterelnöktől. Legyen inkább abszolútizmus, semhogy ilyen alkotmány.

Felkiáltások jobbról: A Magyar

Szó beszél belőle! (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Vázsonyi: Igenis a magyar szó, a magyar nyelv. (Folytonos zaj.)

Gabányi: Osztrák lakások! (Nagy zaj jobbról.)

— Rendre! Rendre! — kiáltások.

Daróczy: Most is bevan pálinkázva. (Nagy zaj.)

Elnök csendet kér és a szónok meghallgatását.

Rátkay: Nem a Magyar Szó című lap beszél belőle, hanem a magyar becsület! (Taps a szélbalról.)

Issekucz Artur: Nem magyar becsület az abszolútizmust kívánni. (Élénk helyeslés jobbról.)

Rátkay nem kívánja az abszolútizmust, de inkább legyen ez, semmint olyan alkotmány, a melynél jogainkat nem érvényesíthetjük. (Taps balról.)

Felkiáltások balról: Halljuk a miniszterelnököt. Halljuk a választ. Halljuk a bánt.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök Nyilatkozni kíván a felvetett kérdésekre. Azokról már nyilatkozott a megbeszélések alkalmával s a mely nyilatkozatok alapján a függetlenségi párt egyhangu határozatot hozott. (Zajos helyeslés jobbról.) Ha nem kapott volna garanciákat a leszerelésről, nem vállalta volna el a kabinetalkitást és itt nem találkoztak volna (Zajos helyeslés jobbról.) Hogy be nem csapott senkit, ismét csak az egyhangu határozatra utal. (Zajos helyeslés jobbról.)

Kijelenti, hogy a katonai kérdésekben az előző kormány kijelentéseit teljesen magáévá tette. Mindazokat a törekvéseket, melyek a hadügyi szervezetbe beilleszthetők, előmozdítani kívánja. A hadseregére vonatkozó tüzetes megbeszélés elől nem zárkozik el annak idején a véderő javaslatok tárgyalásánál, de egyes kérdések felvetésével magát sarokba szoritani nem enged. Az obstrukciót helyteleníti, az ország nyugalma és a törvényes rend helyreállítását kívánja.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Az iskolák segítői ügye.** A belügyminiszter a felekezeti iskolák segélyezése ügyének jóváhagyását tudvalevőleg csak pótlás után helyezi kilátásba. Ebből aztán több nehézség merült fel. Az ev. ref. egyház elemi iskoláinak 4 osztálya eddig a kollegiumban volt, ezeket azonban a gimnázium és tanítóképző céljaira már is felhasználták azon reményben hogy a felterjesztett iskolákat segítő határozat jóvá lesz hagyva. E négy osztályt és még a szükséghez képest ötöt, tehát összesen 9 osztályt a miniszteri intézkedéshez képest, míg a segélyezés ügye végleg eldől, bérházba kellene egy évre elhelyezni. — De e célra megfelelő bérlet, s főleg egy évre, nem akad. A városi tanács tehát mai üléséből ismételten sürgős felterjesztést intéz a

miniszterhez, hogy a míg a segélyezés ügye végleg jóvá lesz hagyva, engedje meg, hogy a nélkülözhetetlenné vált 9 osztály elhelyezésére 120,000 ezer korona erejéig, a segély terhére, építkezhessenek. Valószínű, hogy a miniszter e sürgős kérelemnek helyt ad s így a 9 osztály októberre megnyílik. E tárgyban különben a főispán is megígérte hathatós közbenjárását, sőt a tanács a feliratot egyik tagja útján fogja a miniszternél benyújtani, hogy annak annál inkább legyen foganatja.

× **Tanács ülés.** A város tanácsa ma délelőtt 9 órakor Kovács József polgármester elnöklete alatt r. tanácsulást tart, melyen a tanács a folyó ügyeket intézi el.

× **Jegyzőkönyv hitelesítő közgyűlés.** A város tegnap délelőtt 10 órától déli fél 1 óráig Puky Gyula főispán elnöklete alatt jegyzőkönyv hitelesítő közgyűlést tartott. A gyűlésen a város e hónap 9—13-áig tartott közgyűléseinek jegyzőkönyvét hitelesítették.

XIII. Leó pápa életéből.

A pápaság történetében ritkaság számba megy, hogy egy pápa olyan hosszú ideig uralkodott, mint XIII. Leó.

A pápák uralkodásának átlagos tartama nem több öt esztendőnél 39-en csak egy évig ültek a trónon, sok pápának az uralma pedig csak napokig tartott.

Ilyen volt V. Hadrian, aki csak egy hónapig volt pápa és ilyen átmeneti pápának vélték a bibornokok Peccit is, a mikor öt szavazataikkal 1878-ban Szent Péter székébe segítették. Jobban a konklave tagjai nem csalódhattak. — XIII. Leó, akiről azt hitték, hogy nem fogja nyolevanadik életévét megélni, 144 bibornokot látott meghalni és 144 bibornokot nevezett ki, kétszer ujtotta meg tehát a szent kollégiumot, melynek a plenuma 70 tagból áll.

Mindazok, kik pápajelöltek voltak akkor, amikor XIII. Leó lett a konklave választottja, előbb szálltak sirba, mint ő, akinek utódjául képzelték magukat. Pedig XIII. Leót halásejtelmek kintózták már akkor, amikor a jelöltséget elfogadta és nem hagyta el többé, pontifikátusának egész hosszú tartama alatt a halálnak ez az előérzete.

Öt évvel ezelőtt egy szerencsésen kiállott műtét után így szólt a vatikán kertjében egyik testőréhez:

— Halottnak mondtak már, de Isten nem akarta. Amde útni fog nekem sokára halálom órája és az új pápára nagy föladatok várnak.

XIII. Leó emlékezőtehetségét sokan megbámulták, amde az aggság megbontotta ezt a csodás memóriát. Különösen a szent év nagy fáradsalmi között gyakorta volt szórakozott. Egyébként azonban fizikuma mesésen ellentállott az aggság rombolásának és külseje 15 év alatt alig változott. Meghajolt kissé, de ezt pápai köpenyének ügyes elrendezése elrejtette, hanem hosszú szertartások után

HEUREKA!

Ninesen többé elhalványodás! Régi, de javított másolási modorunkat követve csakis tartós fényképeket készítünk. Bizonyítja még az 1865-ben kiadott munkáink teljes épsége.

GONDY és EGEY.

akárhányszor környékezte ájulás, úgy hogy mesterségesen kellett életre ébreszteni.

Tüdeje és szíve azonban ellentállt egészen a legutolsó megbetegedéséig és környezetét meglepte hangjának ereje és tisztasága. Okos életmódja mellett frissességét sokáig megőrizte. de étvágya nem volt valami nagy és hosszú séták után is csak keveset evett. A borok közt egy régi bordeauxi fajta volt a legkedvesebb itala, de mindig beírte egy félpohárral, melyet vízzel vagy fehér borral vegyített. Ebédnél mindig hűsleges komornykja, Centra, szokta kiszolgálni.

A pápa, mint minden agg, álmatlanságban is sokat szenvedett. Nyári napokon vagy kimerítő szertartások és fogadások után hintaszékben vagy pamlagon szokott pihenni, a nyári napok forróságától nem fél, de a telet nem szereti és mert csak az egyenletes hőmérsékben érzi magát jól, külön fűtőkészülékeket, melyek a légvonatot teljesen kizárják, kellett számára kitalálni.

A legutolsó években XIII. Leó keveset írt és olvasott. Karja és keze olyan reszketeg lett, hogy okmányok aláírásánál valami facsőbe kellett támasztania a kezét, amikor nevét szabálytalan reszketeg vonásokkal papírra vetette.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9-12-ig.

* **A főispán nyaralása.** A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésének befejezése után Puky Gyula főispán körükből nyári tartózkodásra tegnap Igló-Füredre utazott. A főispán Igló-Füredről augusztus hónap 4-én visszatér Debrecenbe, hogy az augusztus 5-én megtartandó városi közigazgatási bizottsági és az augusztus 6-án megtartandó városi számonkérő szék ülésein elnökölhessen.

* **Papp János kitüntetése.** Alig pár éve, hogy megalakult nálunk a hazafias szellemű gör. kath. egyház, mely Kossuth Lajos halálának 100 éves évfordulójakor — szeptember hó 19-én — és II. Rákóczi Ferenc zászlóbontásának 200 éves évforduló napján — május hó 22-én — oly szép jelét adta hazafias érzelmeinek, már is ritka kitüntetés érte derék lelkészét Papp Jánost. Papp Jánost az egyház élére dr. Firczak Gyula munkácsi gör. kath. püspök káplánnak küldte ide s ime rövid időre reá, mint azt a Szabadság már néhány héttel előbb hírül adta, kinevezte az egyház lelkészévé és megbizta az esperesi teendőket ellátásával is. A derék hazafias lelkésznek új hatáskörébe e hó 19-én d. e. 10 órakor — vasárnap — lesz az egyház gyülekezeti előtti hivatalos beiktatása. A beiktatási szertartást Lengyel Endre hajdudorogi püspöki helynök és Vargha Lajos hajduböszörményi görög kath. esperes-lelkész fogja teljesíteni. melyen a város nevében Kovács József polgármester és Oláh Károly városi tanácsos fognak

részt venni. Az ünnepélyes beiktatás után az új esperes-lelkész házában szűkebb körű barátságos lakomát fog adni. Szívükből üdvözlőjük mi is e jól kiérdemelt előléptetése és kitüntetése alkalmából a derék, hazafias papot.

* **A városi muzeumért.** Több nevezetes és üdvös lépést tesz a város tanácsa a városi muzeum ügyében. Feliratot intéznek ugyanis a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, melyben arra kéri, hogy annak létesítéséhez nagyobb állami segéllyel járuljon hozzá. Kéri továbbá hogy az országos muzeum és közkönyvtárakból muzeumunk gyarapításához járuljon hozzá adományokkal. Atiratot intézett továbbá a tanács a tiszántúli ev. ref. egyházkerülethez, arra kérve, hogy a kollegium gyűjteményeit a város jótállása mellett s tulajdonjoguk fentartásával részben vagy egészben adják át a városi muzeumnak. Atiratot intézett továbbá a Csokonai körhöz melyben házalapjuk és gyűjteményük átengedését kéri, viszonzásul gyűjteményeiknek helyet és a körnek hivatalos helyiséget adnak a közművelődési palotában. Végül Kassa, Szeged és Nagy Váradi városokhoz is atiratokat intéztek, kérve muzeumaik, könyvtáraik költségvetésének és szervezési szabályzataiknak, valamint ügyvezetésük rendjének megküldését.

* **Térzene Hadháza.** Nagy, szokatlan és mindenestre új esemény színe helye lesz ma esütörtökön, továbbá pénteken, szombaton és vasárnap délután a szomszédos Hadház község. Katona térzene lesz a jelzett napok délutánjain Hadházon. Még pedig az ország egyik legkiválóbb katonazenekara, a budapesti honvédszenekar fog ott játszani Bachó István hírneves karnagy vezénylete mellett. Ilyesmiről a hadháziak bizonyára még csak nem is álmodtak. A debreceni közönség bizonyára felhasználja a kedvező alkalmat és átrándul a kitűnő budapesti honvédszenekar meghallgatására. Az élvezetes multság könnyű szerrel, kényelmesen megszerezhető, amennyiben a délutáni vonat 4 óra 11 perckor indul Hadházra s esti 8 órára a kirándulók már itthon is lehetnek. Térzene — Hadházon ez igazán ritka látni való is lesz.

* **A depr. cipészkiállítás védnöke Láng Lajos.** Szabó Kálmán kamarai elnök és Szávay titkár a vámszerződések ügyében Budapesten folytatott tárgyalásokat felhasználva tisztelegtek a keresk. miniszternél s felkérték őt, hogy az aug. 15-én megnyitó depr. cipészipari kiállítás védnökségét fogadja el és a kiállítást nyissa meg személyesen. Láng Lajos keresk. miniszter e kérelemre a következő választ intézte ma a kamarához:

A debreceni országos cipészipari kiállítás rendezősége részéről, a kamara tisztelt elnöksége útján elem terjesztett azon kérelemnek, hogy a kiállítás védnökségét fogadnám el, őszinte köszönetem kifejezése mellett, szíves készséggel teszek eleget.

Legyenek meggyőződve, hogy a kiállítás ügyei és sikere iránt a legmelegebb érdeklődéssel viseltem.

Már ez alkalommal kénytelen vagyok azonban, élénk sajnálattal közölni, hogy a kiállítás megnyitásakor valószínűleg szabadságon lesznek, s így a rendezőség azon óhájának, hogy kiállításukat folyó évi augusztus hó 15-én személyesen nyissam meg, alig fogok eleget tehetni. Hazafias üdvözléssel: Láng.

* **A siketnóma iskola.** A siketnóma iskola ügyében a siketnémákat gyámoltó egyesület igazgató-tanácsa ujabban ismét fontos mozgalmat indított. — Az egyesület igazgató-tanácsa ugyanis lelkes felhívást intézett Hajdumegye városaihoz, községeihez és pénztárosaikhoz, melyben az egyesület iskolája céljaira alapítványok tételére és adományok nyújtására kéri fel. Az igazgatóság ezen kívül a nagy közönséghez is intézett és bocsájtott ki mintegy 5000 felhívást hasonló célból. Az adományok Füleki Pál egyesületi pénztárnokhoz (lakik Péterfia utca 10. sz. alatt.) küldendők be, hol most is már a tagsági díjak és alapítványok befizethetők. Megegyeztük, hogy az iskolába felvételre eddig 12 siketnóma gyermek jelentkezett, kik közül 8 Hajdumegyei. E tény már maga is megerősíti azt, hogy az intézet milyen nagyon hízagpótló. — De még mást is beszél, azt, hogy mennyire kívánatos volna, hogy a megye minden rendű intézménye, városai, községei és egyesei is mielőbb biztosítsák e szükséges intézmény végleges fennállását, alapítványok és tagdíjak hozzájárulásával. Hogy az fennállhasson és ki is fejlődjék a lelkes felhívást Gácsér József, az intézet tanára fogalmazta.

* **Eljegyzés.** Lakodalom lesz nem sokára Farkas Bertin, a népszerű mátai biztosnak urin házában. Kedves leányát Ilonát ugyanis tegnap jegyezte el Balogh Elemér álmosdi földbirtokos.

* **A szegény beteg gyermek fürdő költségei.** Isten áldása jutalmazza a Szabadság olvasóinak jószívűségét: mindennap érkezik újabb adomány a szegény kis Szana Róza fürdőköltésére. A szerencsétlen gyermek felségítésére tegnap a következő kegyes adományokat vettük:

Lengyel Imréné	2 kor.
Berger Henrikné	2 kor.
Thot Ferenc ny. tanár	2 kor.
Eddig kimutatott összeg	25 kor.

Összesen: 31 kor.

* **A csizmadiák termelő és árucarnok szövete** már megkezdte működését. A Margit fürdő háta megett levő telepen, a régi kefégyár helyén, építik fel műhelyeiket, melyekben mintegy 400 ember fog dolgozni. A szövetezést elnöke, Szabó József aug. 5-én akarja a műhely megnyitást megtartani.

* **Véglegesítés.** A földművelésügyi miniszter Ferencz Istvánt Hajdúvármegye központi járásának m. kir. járási állatorvosát, állásában véglegesítette.

* **Ménlovak kiselejtezése.** A helybeli m. kir. állami méntelepen tegnap tartották meg a ménlovak szokásos évi kiselejtezését. A kiselejtezés a méntelepen reggel 8 órától déli 12 óráig tartott. — Jelen voltak, mint bizottság, a földmiv. miniszter részéről Lossoney Mihály min. tanácsos, Fadlalah E. L. Hadad Mihály ezredes, a bábolnai ménes parancsnoka, Budaházy Kálmán min. titkár, a város részéről Király Gyula városi tanácsos, továbbá Hutflész Kázmér lötenyészési

bizottsági elnök és a környék több lótenyésztési bizottság elnöke, közöttük Fokthay János, Liphay Béla, gróf Forgách, Simon Pál stb. A bizottság az egész 200 drból álló állományt elővezett. Ezekből kislejtett 12 drbot, melyből 6 mint még használható eladott, a másik 6 egyrészét a keh miatt kiirtani rendelő, míg másrészét mint herélt lovat hasznosítani. A 6 eladottból egyet a város számára vett meg 850 koronáért Király Gyula v. tanácsos. El ménért eddig a város 700 korona évi haszonbérletet fizetett s tekintve azt, hogy a mén még 3 évig használható, vételi árát bőven megéri. A bizottság Percel Dénes méntelepi parancsnok és Csáky osztályparancsnokkal még tegnap délután Szatmár-Németibe utazott el, hol az ottani méntelep kislejtését fogják elvégezni.

* **Magyariék gyásza.** Mély gyász érte egyik derek ciganyzenekarunkat, a Magyar testvérek bandáját. A két primás — Kálmán és Imre — fitestvéreinek felesége Magyar Lajosné szül. Jónás Matild hunyt el e hónap 15-én éjjeli 2 órakerületének 22-ik évében, szívszélhűdésben. Halálát férjén és sógorain kívül nagy rokonság gyászolja. Temetése ma délután lesz a Teleki-utcai 67. számú házból a Várad-utcai temetőbe, hol a holtat a család sírhelyébe örök pihenőre teszik.

* **Halálozások.** Tegnap a következő hatálbejelentések voltak az anyakönyvi hivatalban: Markovits Mária róm. kath. 68 éves, Barkaszi György g. kath. 36 éves, Katona Erzsébet ev. ref. 5 éves, Katona Jánosné ev. ref. 54 éves, Magyar Lajosné róm. kath. 22 éves és Szikszay Erzsébet ev. ref. 2 napos.

* **Szünik a száj és körömfájás.** A hatóság Hajdu megye és a város területére, a hasított körmű állatok között elterjedt száj és körömfájás miatt, vészkerületet szervezett. E szerint e vészkerületből hasított körmű állatot vásárra és piacra kivinni tilos. Azonban gazdasági használatra és levágásra hatósági engedéllyel mind a mellett kilehet vinni az állatokat a vészkerületből. Ebből tehát az tűnik ki, hogy a vész szünő felben van. Sőt kibocsátott felhívásában a bizottság arra szólítja fel a gazdákat, hogy hasított körmű állatait *mielőbb* oltassák be, mert ezen eljárás után a vész *mielőbbi* megszűnése remélhető.

* **Vizsgálat a babaképzőben.** A helybeli babaképző intézetben tegnapelőtt tartották meg az 1903. évi I. tanfolyam vizsgálatát. A vizsgálaton jelen voltak dr. Sárváry Gyula és Losoncy Almos főorvosok, dr. Kenézy Gyula igazgató, dr. Strelinger Győző és Horváth Ferenc tanárok. Vizsgálatra ment harminc növendék, a kik közül huszonkilenc kapott szülésznői oklevelet. A növendékek még aznap elutaztak. A II. tanfolyam október első napjaiban fog megkezdődni.

* **5000 koronás tűzkár.** Özv. Steinfeld Mihályné debreceni lakosnak a balmazújvárosi határhoz tartozó horti pusztáján e hó elején tűz volt. Hogy a tűz minő nagy pusztítást okozott, könnyen megítélhető abból, hogy az elégett szalma 5000 koronára van megbecsülve.

* **Hogyan öltöznek a királynék.** Épen azok az asszonyok, kiknek rendelkezésére áll minden, a mi szépet drágát emberkezek alkotnak, toalettkérdésekben sokszor nagyon közönyösek és nagy szeretettel az egyszerű és igénytelen öltözékeket kedvelik. A német császárné már leánykorában szeretett mentül egyszerűbben öltözködni és egyszerű szokásaitól fiatal asszony korában se tért el. Ellenében vele, nagyon elegáns asszony Amália portugál királyné, ki szeret fényes est-

ket adni és azokon mindig a legpompásabb toalettekben jelenik meg. Fényes ruhákat hozat Párisból és főképen a világos színeket kedveli, jól áll neki a legegyszerűbb ruha is, de legszebb esti toalettkben, sötét hajában szalaggal vagy szép virággal, telt nyaka körül csillogó gyémántokkal Mesés pompát fejt ki az öltözködés terén az orosz cárné. Ruháitára minden más koronás asszony ruháitára elhomályosítja. Mindaz a pompa nem az ő egyéni ízlése, hanem megköveteli azt az orosz hagyomány és ez a fény az egész cári családra kiterjed. Még a kis nagyhercegnők is a gyermekszobákban bársonyba és hermelinbe burkolva, a legdrágább játékszerekkel játszanak.

* **Forgalmi akadályok.** A magy. kir. államvasutak galánta-zsolnai vonalán Szilárd-Zelle és Lipótvár között árvíz miatt az összes forgalom bizonytalan időre megszüntetett, ennélfogva a Vágulyhelyről Budapest felé és viszont közlekedő vonatok Szered—Nagy-Szombaton át tereltettek. A Tepla—Trencsén—Teplie—Vlarpassi vonalon Tepla—Trencsén—Teplie és Nem-sora állomások között, valamint a magyar-északnyugoti h. é. v. vonalán Galgóc és Lipótvár állomások között az árvíz által megrongált pályatest már annyira helyreállított, hogy azon a személyforgalom átszállással megindított.

* **Csárdai gyöngyélet.** Hires ivóhely a Nagy cserén a Rózsás csárda. Ott idogáltak Nagy József és Vig Ferenc, mikor bejött — persze véletlenül — néhány ismeretlen alak. A két kompánia csakhamar összeszólalkozott, majd ökökre is mentek. A két embert az ismeretlenek — hatan lévén — alaposan helyben hagyták. A két legyőzött a sebeikkel meg a két foltokkal a csendőrhöz fordult. A csendőrök megindították a nyomozást és a verekedő társaságot meg is találták hat felsőjósai atyafi személyében. Ezek Szabó András, Szele György, Tar István, Szolnoki Sándor, Enekes Miklós és Enekes István, kik ellen megindították az eljárást.

* **Csendőrségi hírek.** Balmazújvároson valami csekélységen összeszólalkoztak Gyaraki Sándor és Kis János. A szóvitából verekedés lett és Kiss vasvillát kapott fel, mivel súlyosan megsebesítette Gyarakit. — Szabó Imréné Vámospécsen megverte Bálint Jánosné, mivel ez pletykájának nem adott hitelt. A csendőrség mindkét esetben megtette a feljelentést a járásbírósnál.

* **Amerikai vasúti statisztika.** A napokban jelent meg az Egyesült államok vasutairól szóló múlt évi jelentés, amelyből érdekes képet nyerhetünk az amerikai vasúti forgalom nagy arányairól. — Eszerint az Egyesült államokban a múlt évben 274,171 mértföldnyi területet hálóztak be vasúti sinek. E hálózaton járt 40,228 lokomotív és 1,640,220 vasúti kocsik. Ebből 36,991 személykocsi volt. Az összes vasúti alkalmazottak száma 1,189,315 volt, akiknek 676,028,000 dollár volt a fizetésük. A vasutak összes tőkéje 12.150 millió dollár volt. Az egy év alatt szállított utasok száma 650 millióra ruggott. A teherszállítás mennyisége 111 millió tonna volt. Az összes vasutak nyers bevétele 1726 millió dollár volt, a nyers kiadások összege pedig 1116 millió dollár. A vasutaktól kifizetett összes osztalék 185,400,000 volt. Vasúti szerencsétlenség miatt megsebesült 64,662 ember és meghalt 8588, összesen szerencsétlenül járt 73,250 ember. ami elrettentő nagy szám. Ebből a számból a vasúti alkalmazottakra esik 2969 halott és 50,528 sebesült. A vasutasok közül minden négy-

századik meghalt és minden huszonnegyedik megsebesült.

* **Megszűnt forgalmi akadály.** A magyar királyi államvasutak tepla-trencsén-teplie-vascularpassi vonalán, valamint a magyar-északnyugoti helyi érdekű vasut vonalán Galgóc és Lipótvár állomások között fennállott forgalmi akadály elhárítván, ezen vonalakon az összes forgalom ismét megindított.

* **Csendzavaró asszony.** Nagy zajt csapott tegnap éjjel Szekeres Jánosné. Részeg fővel csavargott és a Lorántfi-utca 17. számú háznak kapuját döngette. A lakók bevitették a részeg asszonyt a bűnügyi osztályhoz, a hol hűvösre tették. Mikor megmozdították, nagy üveg pálinkát találtak nála, mitől az asszony nem akart megválni s mikor elvették tőle, éktelenül káromkodott, még a börtönbe is alig tudták elesendesíteni.

* **A sah kincsei.** A sah mesés kincseit egy hét méter hosszú és öt méter széles kamarában őrzik. Azt mondják, hogy ezeknek a drágaságoknak értéke száznegyvenmillió korona. A gyöngyöket, rubintokat és smaragdokat tálakban tartják. Csodálatos a régi perzsa korona is, melynek az alakja virágvázához hasonlít és a tetején egy tyuktojás nagyságu csiszolatlan rubint van. A kincses kamrában van egy perzsa öv, a melyen a drága kövek sulya összesen tizennyolc font. — Két kardhüvelyt őriznek ott, a melyek egyenkint öt millió koronát érnek. Egy teljesen gyémántokkal kirakott tokon nincs egy gyémántdarab sem, a mely kisebb egy felnőtt férfi kisujjának a körmenél. Ott van ebben a mesebeli kincseskamrában a világ legszebb türkize, a melynek hossza öt hat centiméter és teljesen hibátlan, ezenkívül még ritka nagyságu zafirok, mogyorónagyságu rubintok és gyöngyök és körülbelül száz darab smaragd, a melyeknek a felülete három-négy centiméter nagyságu. A legnagyobb smaragd oly nagy, mint a szerezcsendiő és beléje van karcolva az összes királyok neve, a kiknek valaha birtokában volt a legnagyobb gyöngynek, a mely a kincses közt van, egymillió kétszáz ezer korona az értéke.

* **Szőkevény cselédek.** A csendőrök két szőkevény cselédet fogtak el. Az egyik Kovács József, a másik Molnár Imre. Mindkét szőkevény a mezőkön csavargott, mikor a csendőrök megtalálták őket. A szőkevény cselédeket átadták a bűnügyi osztálynak.

* **Olvasó közönségünk szives figyelmét** felhívjuk az Iparvállalati és Kereskedelmi Részvénytársaság alapítói által közzétett részvény aírásai felhívásra.

Csicsó Lajos fűszer üzletében egy jó házból való 14 éves fiu felvétetik tanulól.

Az Angol királynő remek udvarkertjében ma esütörtökön és holnap pénteken este Rácz Károly kitünő zenekara játszik.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik.

Kállay Béni temetése.

— jul. 16.

Nagy és mély részvét nyilatkozik Boszniában elhunyt nagy miniszterünk iránt. Egymásután jelentkeznek a küldöttségek a budapesti temetésre. A mosztári község tanács 4 tagu küldöttséget küldött Hadzsi Omerovics vezetésével, akik már tegnap Budapestre érkeztek. Trbnikből ugyancsak tegnap érkezett Zaharics kerületi elöljáró vezetésével a kerület legelőkelőbb polgárai közül 12 ember, a kiket ma Rakavina elöljáróval még nagyobb küldöttség követ.

A szerajevói országos kormány pénzügyi osztályfőnöke *Rajner* ma érkezik Budapestre, míg a szerajevói főkormányiszéket *Shek* tanácselnök képviseli a temetésen.

Bécsben tegnap délután 4 órakor szentelték be Kály Béni közös pénzügyminiszter holttestét a szent-István székesegyházban óriási részvét mellett. Budapestről is számosan utaztak Bécsbe a szertartásra, minisztereink közül dr. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi és dr. *Láng Lajos* kereskedelemügyi miniszter. A szentmise áldozatot az elhunytért a Szent István székesegyházban Bécsben pénteken, július 17-én mutatják be. A beszentelés után a holttestet még tegnap este utnak indították Bécsből s az ma reggel 6 óra 40 perckor már Budapestre érkezett a nyugati pályaudvaron. Bécsből a fővárosba a holttestet *Wollmann József* építészeti főtanácsos kísérte.

Az elhunyt közös pénzügyminiszter temetése Budapesten ma délután 4 órakor lesz, előrelátható rendkívüli részvét mellett. A díszes ravatalt az Akadémia oszlopesarnokában állítják fel, hová *Thalóczy Lajos* közös pénzügyminiszteri osztályfőnök személyes vezetése mellett a vasutól egyenesen szállítják a holttesttel. A beszentelést *Hettyei Sámuel* pécsi püspök fogja végezni. Az Akadémia nevében a gyászbeszédet dr. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter fogja megtartani. Az egyházi szertartás után a holttestet a *Kerepesi-uti* temetőbe viszik s ott fogják a családi sírboltba eltemetni.

A mai Budapesti temetésre a család tagjai s kik Bécsből azon részt vesznek, már az éjjel a fővárosba utaztak.

A mai temetésen ő felségét *József Ágost kir. herceg* fogja képviselni. Jelen lesz az egész magyar kormány, számos osztrák miniszter, a közös miniszteriumok főtisztviselői, osztályainak képviselői, a közös számszék tisztviselői stb. és tömérdek bosnyák küldöttség.

A temetést, az elhunythoz méltóan, nagy pompával fogják végezni.

T Á V I R A T O K.

A z ö s s z e s f ő i s p á n o k b e r e n d e l é s e.

Budapest, jul. 15. Képviselői körökben elterjedt hírek szerint a miniszterelnök július 17, 18 és 19-ikére Budapestre rendelte az összes főispánokat. Hír szerint *feloszlatták a házat*, ha az obstrukció le nem szerel.

Kossuth, Justh, Komjáthy lemondása.

Budapest, jul. 15. A függetlenségi párt elnöke *Kossuth Ferenc* és két alelnöke *Justh Gyula* és *Komjáthy Béla* lemondtak tisztiükéről, mert a párt többsége az obstrukció beszüntetése iránti határozatukat nem respektálta.

A pápa haldoklása.

Róma, jul. 15. A pápai lakosztály ablakait ma csak háromnegyed 8 órakor nyitották meg. A *Messenger* szerint a pápa sokáig ébren volt és gyakran behívta *Centra* komornyikot, mintha parancsolni akart volna neki valamit. — Azonban, midőn bejött, nem tudta ki-

vánságait kifejezni. Beható kérésre a pápa csekély kávét, bouillont és kevés tokajit fogyasztott. Hír szerint négy óránként injekciókat kapott ő szentsége. A szoba levegőjét oxigénnel frissítették. 11 órától 1 óráig a pápa meglehetősen jól aludt. A szent atya többször összefüggésnélküli szavakat mondott, azonban, a midőn *Centra* megszólította, ismét eszméletére tért. A *Popolo Romano* szerint reggeli 4 órakor az a hír terjedt el, hogy a szent atya állapota igen rosszra fordult, a mit azonban nem erősítettek meg.

Róma, jul. 15. A pápa állapotáról délelőtt 9 órakor kiadott orvosi jelentés a következő: Az éjjel folyamán a pápa néhány órát aludt. Erverés 32, légzés 30, hőmérséklet 36.2. A pápa közérzésében nem állott be változás. *Mazzoni, Lapponi.*

Róma, jul. 15. A pápa ereje folyvást hanyatlak, de azért a pápa eszméleténél van. Mikor következik be a halál, — ez már minden emberi számításán kívül esik, mert a pápa hosszú haláltusája csodálatos életszivóságot bizonyít. Annak reménye azonban teljesen, végkép megszűnt, hogy a pápa felgyógyulhasson. A lassu elgyengülés végső küzdelme ez a halállal.

Róma, jul. 15. Az orvosok megállapították, hogy a pápa mellhártyájában, bár lassan, váladék gyülik. Ha ez gyorsan találna gyarapodni, a fuladás elkerülése végett újból a mellkasapoláshoz kellene látni. Az orvosok azt hiszik, hogy a szent atya a mai éjjelt biztosan túléli.

Dinamitbombák Zágrabban.

Zágráb, jul. 15. Az akadémia-téren ma dinamitbombát találtak. A rendőrség érelyesen nyomoz. A lakosság rendkívül izgatott.

Két baleset.

Páris, jul. 14. A *Marigny Variété*-színházban röviddel az előadás befejezése előtt összedőlt egy állás. Tizenegy segédszínész megrült, közöttük hat súlyosan.

Páris, jul. 15. Rueil elővárosban tegnap a főtéren a nemzeti ünnepély alkalmával taracklővéseket sütöttek el. Egy mozsár felrobbant és a robbanás egy gyermeket megölt és 20 személynek kisebb-nagyobb sérülését okozta.

Gabona tözsde.

Budapest, július 15. Buzakinál mérsékelt vételkedv gyöngé. Nyugodt irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő szép.

Buza októberre	7.16—17
„ novembere	0.00—00
Rozs október	6.17—18
„ októberre	5.29—30
Zab októberre	6.26—28
„ novembere	6.25—26
Tengeri 1904. májusra	6.30—31
Tengeri júliusra	4.98—99
Repe	11.45—55

Regény csarnok.

A tejtetstvér.

Első rész.

(Folytatás.)

Bonnay Hermance asszony magas termetű, kardos asszony volt, fekete hajába meg alig vegyült pár fehér hajszál. *Zsarnoki király* módjára uralkodott a házában és a családjában.

Férfias hangja volt és az álla olyan szőrös volt, hogy szinte szakálnak is beillett.

Reggeltől estig sürgött-forgott a házban, folyton hallatszott nagy kulcs-csomójának csörgése és parancsoló hangja.

Miután pórázon tartotta volt nagyszámu családját, két leányát beadta a zárdába, a harmadikat férjhez adta és két fiának a szomszédságban levő gyárakban szerzett alkalmazást, nagyon magányosnak érezte magát odabaza.

Az ura vagy a gyárban volt elfoglalva, vagy másutt keresett szórakozást, úgy hogy délelőtt mindig elment hazulról és csak este került vissza.

A mikor hazajött, többnyire ki volt merülve a sok járkálástól, néha kissé be is volt csipve, úgy hogy rögtön vacsora után lefeküdt.

Hermance asszonynak tehát be kellett érnie azzal, hogy a családját kordában tartsa és fáradhatatlanul tisztogassa a butorait meg a szobák padlóját, a mely úgy ragyogott, mint a tükör.

Különbem nem volt rossz asszony, mert nyers modora alatt meleg szív rejtett, a mely szeretet és gyöngeség után sóvárgott.

Nem esoda hát, ha *Savinient* örömmel üdvözölte. Dédelgette és becézgette de nagyon meglepődött, sőt majdnem megsértődött azon, hogy a gyermek önkénytelenül visszahőkölt és szinte huzódott szenvedélyesen kitoró gyöngédégeitől.

A gyermek meg jedit nagyanyja vastag, öblös hangjától és szőrös állától s ezért huzódott a csókjaitól.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR.

Igen alkalmas utazásoknál.

Rövid használat után nélkülözhetetlen

Egészségügyi hatáság által megvizsgálva

Bizonyítvány kelt Bécsben

1887. július hó.

Sava
Kalodont

nélkülözhetetlen

F O G T I S Z T I T O - S Z E R

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásával nem nélkülözhető fogak és a szájürege gondos ápolására nevezetesen gyomorbetegségek hárihatóak el az által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „*Kalodont*“, mely az antiszeptikus hatás a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitéően egyesíti.

Nősimi

Óhajt egy 24 éves, közép-termetű, széke fiatal ember, földbirtokos, vagyon és valláskülömbőség nélkül, szép és jó gazdaszony feleséget, leányt vagy özvegyet keres. Levelek „Özike” jelige alatt — Monostor-Pályiba — poste-restante kéretnek.

Horváth András

szoba- és templom-festő.

Debreczen, Piacz-utca 21. sz. alatt.
(A Tisza-palota átellenében.)

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását művészies kivitelben.

Csáthy Ferenc

— könyv-papír és zeneműkereskedő, —

Debreczen II. Egyháztér 2. sz. a nagytemplomnál, ajánlja a t. szülék és nemes tanuló ifjuság szives figyelmébe a nagy szünidőre

10000 kötetből álló

magyar és német kölesönkönytárát.

— Bővebb felvilágosítást nyújt a kölesönkönyvtárjegyzék. —

Thurzó füred

háziilag kezelt

KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Hidegvízgyógyfürdő

Szepesvármegye déli részén fekszik, 575 méter a tenger szine fölött, pompás és nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette.

— Kitünő forrásvíz. — Állandó fürdőorvos.

Évad május 15-étől szeptember végéig.

Vasuti állomás: Gőlnicbánya-Thurzófüred

Posta és távirtda állomás. — Bővebb fölvilágosítással szolgál a tulajdonos:

MENESDORFER KÁROLY, Gőlnicbánya
(Szepesmegye.)

Idei csurgatott akácmez

kapható kilója 60 krajeárért

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedésében, főposta mellett.

Thierry A. gyógyszerész. Csoda-Balzsama.

A legjobb házi gyógyszer étvágy zavaroknál, gyengeség, rossz érzesellen, enyhíti a köhögést, nyálkát feloldja, tisztítja. 12 kis vagy 6 kettős üvegben franko 4 korona Kapható:

Thierry A. gyógyszerésznél,
Pregrada bei Rohitsch—Sauerbrun.

— Valódi csakis a mellékelt jegy mellett. —

Utazásoknál ez a szer okvetetlen szükséges.

Főraktár Budapestén TÖRÖK J. gyógyszerésznél, Zágrábban MITTELBACH S. gyógyszerésznél, Bécsben BRADY C. gyógyszerésznél.

IGLÓFÜRED

KLIMATIKUS GYÓGYHELY
ÉS GYÓGYFÜRDŐ

SZEPESMEGYÉBEN, IGLÓ VÁROS
HATÁRÁBAN, 580 m., a TENGER
SZINE FÖLÖTT,

ÉVAD, MÁJUS 5-től OKTÓBER -ig.

Nyaralóhely,
Melegfürdők,

Fenyő- és kádfürdők.

NAPI SZOBAÁRAK 1 K. től 6 K.-ig.
HETI SZOBAÁRAK 7 K. től 33 K.-ig.

A SZOBAÁRBA EGY TELJESEN FELSZERELT ÁGY ÁGYNEMŰVEL ERTENDŐ.

PENZIO

CÉLSZERŰEN BERENDEZETT HIDEGVÍZGYÓGYINTÉZET.

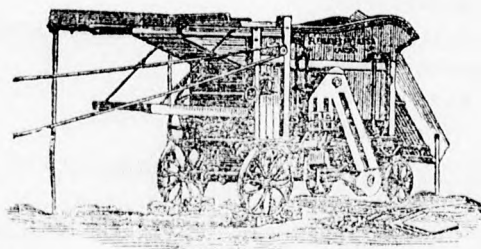
VASUTI ÁLLOMÁS IGLÓ (Kassa-Oderbergi vasut.) BÉRKOCSI-
és TÁRSASKOCSI ÖSSZEKÖTTETÉS. POSTA- és TAVIRDAÁLLO-
MAS HELYBEN.

Felvilágosítással szolgál a fürdőgondnokság Iglófüreden.

FLEISCHER ÉS TARSÁ

gépgyára és vasöntődeje, Kassán, Vám-utca 11.

ajánlja a gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezé szerűen s gondosan gyártott jóhírű gépeit:

Cseplőkészleteit, cseplőgépeit

Bakar-életlisztító-rostait,

Borsajtóit s szőlőzúzóit.

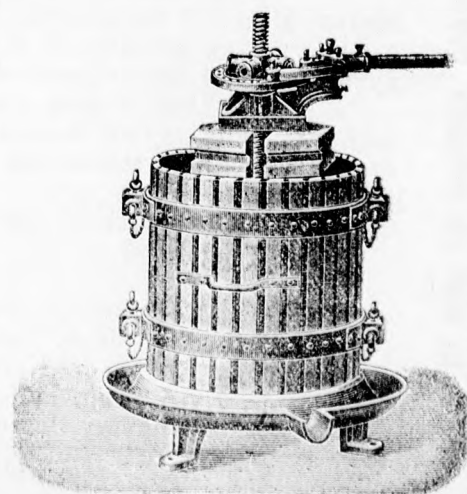
Gyárt továbbá: MALOM, OLAJGYÁR
és SZESZGYÁR berendezéseket GŐZ
GÉPEKET, GŐZKAZÁNOKAT, min
dennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományraktár:

Sesztina Lajos urnál,

Debreczenben.

Gazdasági gépeink s egyéb
gyártmányaink árjegyzékét
ingyen és bérmentve küldjük.

Saját 20 lóerős gőz- és villamtelep erőátvitel és világítás céljaira.

Debrecen Szénavasártér!

Naponia előadások 6, 7, 8 és 9 óra között.

Közkívánatra

A szerbiai királygyilkosság!

Ali haba

és a 40 rabló.

— mese 1001. évből 250 mtr. hosszú —
— — — — — 7 képből. — — — — —

Belépti díjak: Zártszék 80 fillér, — I. hely 60 fillér, — II. hely 40 fillér, — III. hely 30 fillér. . . .

500 izzólámpa, **Bioskop** „Grand Prix“
10 izzólámpa. Páris, 5 hónapja
javított
●●●●● kinematograph Budapestén!!!

Apró, és elmosódott képek nincsenek!

Élethű, természetes mozgások, a nap nevezetesebb eseményei, humoros történeti képek, valamint transformationsfíhnes egészen 300 méter hosszúságban mutattnak be.

Mivel azon vagyok, hogy e nemben mindenkor a legujabbat és legjobbat adhasam, remélem, hogy az itteni közönség jóindulatát és szives támogatását is kinyerhetem ezen igen érdekes vállalatom számára. — Hétfőn és pénteken este 9 órakor előadás csak urak részére. Ezen előadásban D u y e n tanár két érdekes operációja is bemutattnak.

Műsor:

Julius 16, 17-én.

1. Tréfás párbaj, 2. Martinquei katasztrófa, 3. Taku bombázása, 4. Vence panorámája, 5. Beesapott esendőrök, 6. Divatos táncok, 7. Akrobata tánc, 8. A gonosz anyós, 9. Csipke Rózsika szenációs film. 300 méter, 10. Francia ország panorámája, 11. A csodálatraméltó tyúk, 12. A tavasz tündérnöje, 13. A vizsikló csónakázás.

Tisztelettel

NARTENGYÖRGY

Hannoverből.

Saját 20 H. P. gőz- és villamtelep erőszolgáltatás és világítás céljaira

Részvényalírási felhívás!

Sokszor hallhatjuk azon jogos panaszt, hogy mezőgazdasági terményeink túlnyomó részét külföldi országok jól jövedelmező gyárai dolgozzák fel.

Köztudomású, miszerint a gyár-ipar, a munka sokszorozza meg a nyers anyag értékét. — Virágzó gyár-ipar azonban a tőke segítségével nélkül el nem képzelhető. Meg kell tehát e segítséget társulás útján teremteni és így lehetővé tenni hasznos vállalkozások létesítését.

Ily gondolatok vezettek bennünket, midőn városunkban egy

„Iparvállalati és Kereskedelmi Részvénytársaság“

létesítésére vállalkoztunk.

Közel 20 év óta működik városunkban a Geréby-féle ecet-gyár, melyet a volt tulajdonos örökösei áruba bocsátottak. Meggyőződésünk szerint e gyár kellő tőkével virágzóiparteleppé fejleszhető.

Magáéva tette tehát az alapítók értekezlete azon eszmét, hogy ezen gyárat megszerezze. Ez igen kedvező feltételek mellett sikerült is. Deák Ferenc-utca 13. sz. alatti 354 □ öl kiterjedésű gyártelepet 60.000 korona, teljes felszerelését pedig 20.000 korona, összesen 80.000 korona árért hajlandók az örökösök e társaságnak átengedni.

Programmunk további rövid ismertetése:

1. A vállalat tárgya:

Az említett ecetgyár teljes üzembe hozatala. A vállalat keretébe heilleszhető, kisebb befektetést igénylő, nagyobb kockázattal nem járó iparágak létesítése, melyeknek termékei a napi fogyasztás tárgyát képezik.

2. A vállalat tartamát

50 évre tervezzük.

3. A részvénytőkét

2000 darab 100 koronás részvény alapján 200.000 korona képeznél, mely összegből egyelőre 150.000 korona tehát 75% lesz befizetendő a következő részletekben:

Minden részvény után

a) aláírásakor 10% azaz 10 korona c) legkésőbb f. é. dec. 1-ig 20 korona

b) legkésőbb f. é. okt. 10-ig 20 „ d) „ f. é. dec. 31-ig 25 „

Az első és második részlet alapítótársunk a **Debreceni Ipar- és Kereskedelmi-Banknál**

vagy a következő debreceni pénzügyintézeteknél fizethetők be, ahol egyúttal a részvények is jegyezhetők, u. m.:

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben, Debreceni Első Takarékpénztár, Közgazdasági-Bank R.-T. Debrecenben, Takaré- és Hitelintézet Debrecenben, Debreceni Kölcsönös Segélyező-Egylet m. sz., Korona Takaré- és Hitel-szövetkezet, Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet.

A befizetésekről kiállított „Ideiglenes elismervényeket“ 1904 január 1-től kezdve a társaság Deák Ferenc-utca 13. sz. alatti irodájában eredeti részvényekkel cseréli ki.

A további befizetések felől a közgyűlés intézkedik.

4. Alírási zárideje

f. é. október 10.

Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy a társaság első igazgatóságát 3 évi időtartamra kinevezzék.

5. Tuljegyzés

esetén a fölsőlegessé vált jegyzések tekintetében az alakuló közgyűlés intézkedik.

Ezek után ujjalag kiemeljük, hogy kizárólag a napi fogyasztásra alkalmas cikkek előállításával és árusításával kívánunk foglalkozni. Befektetésünk legjelentékenyebb részét ingatlankezezi, amely már fekvésénél fogva is értékében csak növekedhet. S felemlítjük végül, hogy minden olyan újabb befektetéshez, mely 10.000 koronával nagyobb összeget igényel, esetről-esetre közgyűlési jóváhagyást kérünk.

Ezekben röviden megismertette a tervezetet, bizton reméljük, hogy a nagyérdemű közönséget sikerült vállalatunk reális voltáról meggyőzni. Ez alapon teljes bizalommal kérjük fel a t. Czím nagybecsű támogatását, miszerint bennünket részvények jegyzésével megtisztelni s vállalatunknak ösmerősei körében is propagandát csinálni kegyeskedjék.

Debrecen, 1903. június hó 28-án.

Tisztelettel

az alapítók:

Dr. Balkányi Ede, Bárdos Géza, Berger Jenő, Bóni gyárt. és mezőgazd. r. t. Nyirbátor, dr. Bruckner Ernő, Csanak József, Debreczeni Jenő, Gerébi Pál örökös társai nevében is, Geiger Simon, Hauer Bertalan, Hochfelder Jakab, Kuszanyitzky Endre, dr. Kenézy Gyula, Kontsek Géza, Lovász János, Márk Endre, dr. Magoss György, Muraközy László, dr. Nyiri Ernő, Pálffy Gábor, Rankai Béla, Serli Gusztáv, Schvarcz Dávid, Szávay Gyula, Ulrich Jenő, Ungváry József, Vadon Sándor, Weszter István, Debreceni Ipar- és Kereskedelmi-Bank

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Az első és második befizetéseket kérjük alapítótársunk a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál eszközölni.

Az első és második befizetéseket kérjük alapítótársunk a debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál eszközölni.